

ARCHIWUM UNIwersYTETU JAGIELLOŃSKIEGO

ZESPÓŁ:

Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego 1849-1945

SYGNATURA:

WF II 504 – Teczki akt doktorskich podania o dopuszczenie do egzaminów ścisłych, ocena pracy, załączniki 1860-1945

SYGNATURA OBIEKTU:

WF II 504 – Margulies Mojżesz

DIGITALIZACJA:

Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego

2015 r.

1. NR ARCHIWUM: 805	2. NAZWA ARCHIWUM: Archiwum Uniwersytetu Jagiellońskiego	
3. NAZWA ZESPOŁU: Wydział Filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego 1849-1945 (WF II)		
4. NR ZESPOŁU: 17	5. SYGNATURA OBIEKTU: WF II 504 – Margulies Mojżesz	
6. LICZBA STRON/KART: 14		7. LICZBA SKANÓW: 14
8. DATA WYKONANIA: 2015	9. NAZWA PRACOWNI: Archiwum UJ	10. WYKONAWCA KOPII CYFROWYCH: Jacek Urbanowicz
11. UWAGI: -		

1
fil. oriental.

Do Dykanatu filozoficznego U. J.
w Krakowie.

Niej podpisany Mojżesz Margulies uprasza o dopuszczenie
go do egzaminów listych:

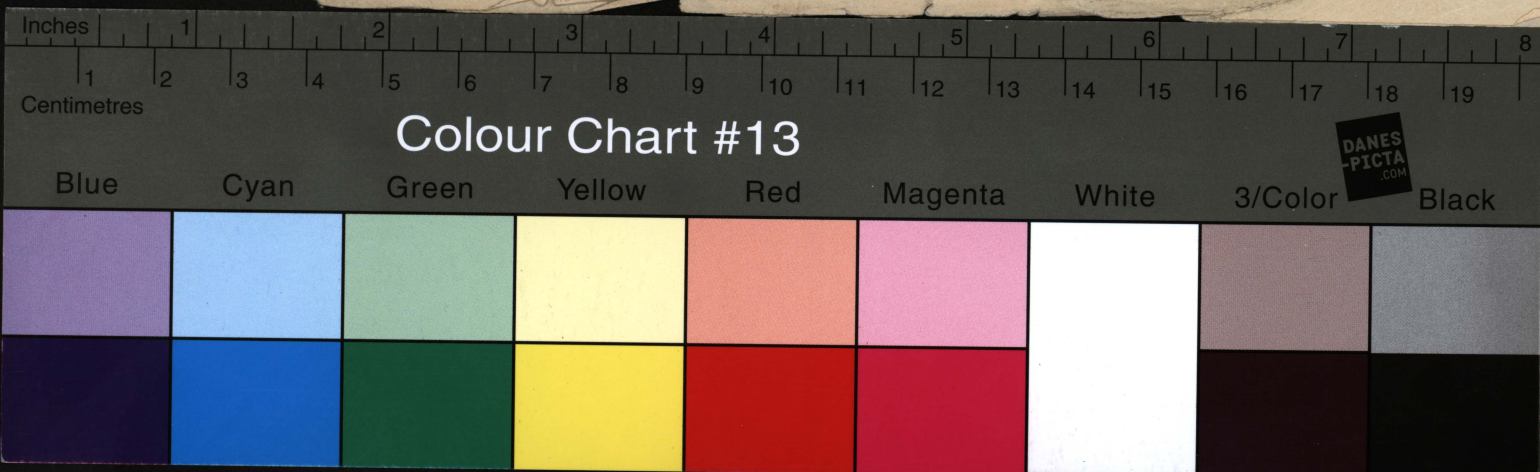
1) z filologii semickiej / z uwzględnieniem języków: arabskiego, hebrajskiego
i syryjskiego / jako przedmiotu głównego,

2) z historii doktryn religijnych islamu, jako przedmiotu pobocznego,
celem uzyskania stopnia doktora filozofii.

Do podania dotychczas: metryki ur., świadectwo dojrzałości, absolutorjum,
curriculum vitae.

Mojżesz Margulies.

Kraków 8 kwietnia 1929.

L. 594/29

Kraków, dnia 10 kwietnia 1929 r.

Do Dyrektora Filozoficznego

Prof. J. J. J.

Uniwersytecki

Przebieg choroby

na podstawie zeznań

Dziennik

1) 2) 3) 4) 5) 6) 7) 8) 9) 10) 11) 12) 13) 14) 15) 16) 17) 18) 19) 20) 21) 22) 23) 24) 25) 26) 27) 28) 29) 30)

Wszystkie

Wszystkie

Wszystkie

Wszystkie

Wszystkie

Wszystkie

Wszystkie

Wszystkie

Wszystkie

WYDZIAŁ FILOZOFICZNY
UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
KRAKÓW

2. 294/2

W Krakowie, dnia 10 kwietnia 1923 r.

Do Dyrektora Filozoficznego

Wzajemnie

Pracownik

Wzajemnie

Przebieg choroby

przebieg choroby

z przebiegiem choroby

na podstawie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

Wzajemnie

L. 594/29

W Krakowie, dnia 10 kwietnia 1929 r.

JW Panom Profesorom:

Drowi Kowalskiemu

" Rozwadowskiemu

przesyłam podanie p. Mojżesza MARGULIESA
z prośbą o wydanie opinii na piśmie czy
na podstawie załączonej pracy można kandy-
data dopuścić do rygorozów.-

Dziekan Wydziału filozoficznego:

J. Murkowski

Z powyższemu świadectwo dojrzałości, świadectwo ostateczne
i metrykę i absolutorium

W Krakowie 3/VII 1929

M. Margulies

Posiedzenie odbyło się dn. 27. VII 1929 r.

Pośledni: Prof. Kallenbach

Promotor: " Kowalski

Dienau: " Sennowicz

Curriculum vitae.

Urodziłem się 23 kwietnia r. 1899. w Mastawie pow. Turnopol. Szkołę ludową, ukończyłem we wsi rodzinnej. W latach 1910/11-1911/12 uczęszczałem do gimnazjum w Turnopolu, w l. 1912/13-1913/14 we Lwowie, w l. 1914/15-1918/19 we Hiedlinie, gdzie zdałem egzamin dojrzałości z odznaczeniem. Towarzystwo ukraińskie i bolszewicka sprawozdowały przerwę w studiach i dopiero w r. 1921 było mi możliwe zapisać się na uniwersytet J. H. we Lwowie. W trzecim trymestrze roku szkolnego 1921/22 przeniostałem się na wydział filozoficzny uniwersytetu J. w Thrahowie. Przez pierwsze dwa lata studiowałem matematykę, następnie zaś poświęciłem się studjom orientalistycznym, pracując w tej chwili obecnie pod kierownictwem p. prof. dr. T. Kowalskiego. Z szerszego łwoŹci zajmowałem się kulturą Arabów przedmuzułmańskich, wytykając się w najwęższym zółcie do jej poznania, mianowicie w peryj staroarabskiej i niektórych późniejszych historyków, zajmujących się tym przedmiotem. Praca niniejsza polega na opracowaniu najważniejszego zółcia do poznania religii Arabów przedmuzułmańskich - „Kitāb al-ʿaqrām” („Księgi lwisków”) ibn al-Thalīfiego.

Majcen Margulies.

[Faint, illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Ocena

rozprawy p. Mojżesa Margulie'a p. t. Kitāb al-'asām „Księga bożków” Ibn al-Kalbī'ego (wstęp, tłumaczenie, noty i uwagi krytyczne do tekstu).

Ibn al-Kalbī należy bezspornie do najciekawszych postaci wśród młodych arabskich drugiego stulecia hidżry (VIII w.), a to ~~po prostu~~ ^{po prostu} studiując nad kulturą, a zwłaszcza religią Arabów przed Islamem. Z rozległego dorobku tego autora, którego do kilkadziesiąt dzieł i rozpraw, z których nam ~~tylko~~ ^{tylko} zachowały się tylko trzy dzieła, z których najciekawszym jest Kitāb al-'asām „Księga bożków”, traktująca o bóstwach dawnej pogańskiej Arabii.

Dzieło to było do ostatnich lat znane jedynie z wypoisków w dziełach geograficznym Jakūta. Wykorzystał je Wellhausen w swoim ważnym dziele „*Reste des arabischen Heidentums*”. Jak wielki waga przypisywano do odnalezienia całości, świadczy śmiało powiedzenie Teodora Nöldekego, że nie chciałby umrzeć, zanim nie znajdzie się rękopis kompletny Kitāb al-'asām. Rękopis odnaleziony został i został wydany krytycznie przez młodego egipskiego Ahmeda Šeki Paşa. ⁽¹⁹²⁴⁾ Niestety okazało się, że do całości dzieła przypisywano nadzieję przesadną, a mianowicie że całość obejmowała tylko nie wiele więcej niż było znane z wypoisków w Jakūcie. Ponieważ to jednak „Księga bożków” nie pozostała być jednym z najcenniejszych pomników dawnej literatury naukowej arabskiej.

Rozprawa p. Mojżesa Margulie'a tym właśnie zajmuje się zabytkiem. We wstępie odpowiada autor na podstawie starannej analizy treści na szereg pytań, związanych z powstaniem i charakterem zabytku. Uważa, że Kitāb al-'asām jest odrębą literaturą egzegetyczną, gdyż było dziełem stanowiącym obszerny komentarz do miejsc Koranu, zawierających wzmianki o dawnych bóstwach. Zainteresowanie poety starsarabskiego, będzie pobudką wielu prac filologicznych, nie paliwi on Ibn al-Kalbī'ego prawie zupełnie i racjonalnie. Dalej zajmuje się p. Margulie sprawą źródeł Ibn al-Kalbī'ego i swego czasu. Że młody arabski kompozyt nie był tylko tradycją notową, ale i treścią pisanych. Wnioskujemy Ibn al-Kalbī'ego przedstawia p. Margulie w ścisłym korzytnym, a mianowicie o nim późniejszych tradycjach. Wskazuje na tendencję. Wreszcie broni wartości tradycji literackiej arabskiej o dawnym poganizmie przed jednostronnymi poglądami najnowszych badaczy religii starsarabskiej, przedewszystkiem Nielsen'a, który poza epigrafiką

i onomastykę, odrzuca wszelkie inne źródła jako bezwartościowe.

Drugą częścią dysertacji stanowi tłumaczenie „Księgi boskiej” na język polski. Tłumaczenie to było konieczne, aby autor mógł zdać sobie sprawę z każdego szczegółu, nie całkiem jasnej treści. Tekst Kitāb al-ʿAsnām trzeba uważać za trudny ze stanowiska filologii arabskiej. Głównym trudności stanowi liczenie, wyrwane z kontekstu pierwsze postacie przedimków, wykruszone przez Ibn al-Kalbī'ego jako dowody filologiczne. W tym tłumaczeniu dr p. Margulies dowód dobrej znajomości języka arabskiego, metody filologicznej i dość rozległej odczytania w dawniejszej literaturze arabskiej.

Do tekstu dodał p. Margulies obszerny komentarz językowo-racjonalny.

Nie jest on porównany wartości, jednakowoż przed ewentualnym wydrukowaniem musiałby być w wielu miejscach poprawiony, a tu i oświecany. Głównym powodem braku tego komentarza jest niedostateczne wykorzystanie w łacińskiej literatury. Nie jest on jednak mniej p. Margulies, tylko fałszywych słowników, prawniczych i mas obecną w dziełach nauki, nie posiadających prawa prawa obywatelstwa w Polsce. Jest cały naraz poddawanych drin, których nie posiada żadna z publicznych bibliotek polskich. To też pod tym względem musimy na razie wymagać i stosunku do młodych adeptów, nie posiadających środków na wyjazd do bibliotek zagranicznych, nieco obwinąć.

W rozważaniach końcowych, stara się autor na podstawie szczegółowej analizy tekstu i przez wykrywanie sprzeczności, oddzielić starą warstwę Kitāb al-ʿAsnām, która musiała stanowić pierwowzór redakcji, od pozostałości późniejszych, dodanych przez następnych tradentów i przepisanych.

Ze względu na staranny i dokładny sposób pracy p. Margulies, łatwiej na jego znajomość języka arabskiego i źródła wschodnich i muzułmańskich postępując, niż nim i całej rozwiązywaniu kwestyj filologicznych i historycznych, uważam, że p. Margulies może dopuścić do rygorystów z zakresu filologii semickiej w ogólnym porządku języka arabskiego.

Prof. dr. Tadeusz Kowalczyk

W Krakowie 21/IV 1929.

Gość się w zapoznaniu na ocenę prof. Kowalczyka.

Kraków 1. V. 29

Jan M. Rofarski

L. 782/29

PROTOKÓŁ

dwu-godzinnego rygorozum z filologii semickiej i historii doktryn
religijnych islamu z p. Mojżeszem MARGULIESEM.

d. V 1929r.

O B E C N I:

Przewodniczący; Dziekan Prof.dr. Semkowicz

Egzaminatorowie: " " Rozwadowski

" " Kowalski

Egzamin rozpoczął o godz. 10 Prof.dr. Kowalski i egzami-
nował do godz. 11 $\frac{1}{4}$ następnie egzaminował Prof.dr. Rozwadowski
do godz. 12

Komisja egzaminacyjna uznała wynik egzaminu za: celujący

d. j. w.

T. Kowalski

J. Rozwadowski

[Signature]

L. 1227/23

11

PROTOKOŁ

jedno-godzinnego rygorozum z filozofji z p. MARGULIESEM Mojżeszem
odbytego dnia 22. czerwca 1929 r.

O b e c n i :

Przewodniczący: Dziekan Prof. Dr Semkowicz

Prof. Dr W. Rubczyński

Egzaminatorowie:

Prof. Dr W. Heinrich

Egzamin rozpoczął o godz. $10\frac{1}{2}$ Prof. Dr Rubczyński
i egzaminował do godz. 11 następnie egzaminował Prof. Dr Heinrich
do godz.

Komisja egzaminacyjna uznała wynik egzaminu za:

celujący

d. j. w.

Semkowicz
Rubczyński
Heinrich

13

Masen
~~Mosoun~~ M a r g u l i e s
oriundum Nastasów

Promocja dnia 27.czerwxa 1929 r.-

14